

Mi prilazimo zdravlju iz ugla ljudskih prava
Asocija

5. KONFERENCIJA VRŠNJAČKIH EDUKATORA

IZVJEŠTAJ

Asocijacija XY

5.GODIŠNJA KONFERENCIJA VRŠNJAČKIH EDUKATORA

Asocijacija XY je uz podršku partnerskih organizacija UNDP i World Vision-a organizovala 5. Godišnju konferenciju za vršnjačke edukatore. Konferencija je održana u Banja Luki u Domu omladine u periodu od 30. do 31. oktobra 2010. godine. Ovogodišnja konferencija je organizovana pod sloganom „**U mreži si Safe**“.

Konferenciju su vodili treneri Asocijacije XY koji imaju dugogodišnje iskustvo u trenerskom radu:

- Feđa Mehmedović-master trener i programski oficir Asocijacije XY
- Dajana Cvjetković-master trener i koordinator za rad sa mladima
- Đorđe Kljajić-trener i koordinator za rad sa mladima

Kao i svake prethodne godine ova konferencija je imala nekoliko specifičnih ciljeva sa pripadajućim podciljevima.

CILJEVI 5 **KONFERENCIJE** **EDUKATORA** **VRŠNJAČKA**

Jačanje kvaliteta programa vršnjačke edukacije na nivou Bosne i Hercegovine

---

Jačanje YSAFE mreže i učešće članova na lokalnom i nacionalnom nivou

---

Upoznavanje sa pozitivnim i negativnim praksama proisteklim iz rada edukatora vršnjaka

---

Definisanje uloge vršnjačkih edukatora u radu Prijateljskih centara za mlade

---

Razmjena znanja i iskustava edukatora i YSAFE članova u kontekstu unapređenja njihovog rada

---

Asocijacija XY je uz podršku partnera izradila promotivni materijal koji je korišten u toku konferencije. U nastavku možete pogledati slike materijala:

Slika 1: Kolekcija materijala dizajniranih za potrebe održavanja konferencije

AGENDA 5 KONFERENCIJE EDUKATORA VRŠNJAČKA

VRIJEME	AKTIVNOST	POJAŠNENJE
09:30-10:00	Ceremonija otvaranja 5. Konferencije vršnjačkih edukatora	UNDP / WORLD VISION / XY
10:00-10:15	Agenda i logističke informacije	Prezentacija
10:15-10:35	Između prve i pete konferencije vršnjačkih edukatora	Prezentacija i diskusija
10:35-11:00	Asocijacija XY od 2009 do 2010	Prezentacija i diskusija
11:00-13:00	Y-SAFE • Y-SAFE u 2010 • Unapređenje Y-SAFE mreže (rad u grupama) • Prezentacije grupa	Prezentacija i rad u grupama
13:00-14:30	Ručak	
14:30-15:00	Y-SAFE takmičenje- 1 dio	
15:00-15:45	Rad u grupama • Motivacija u vršnjačkoj edukaciji • Izbor edukatora godine • Izbor edukatora mjeseca • Poteškoće u radu vršnjačkih edukatora • Komunikacijski kanali-treneri-vršnjački edukatori	
15:45-16:45	Prezentacije grupa	
16:45-17:00	Zatvaranje dana	
17:00-19:00	Y-SAFE takmičenje- 2 dio	

VRIJEME	AKTIVNOST	POJAŠNENJE
09:00-09:15	Otvaranje dana	
09:15-10:45	Y-SAFE takmičenje- 2 dio	
10:45-11:00	Pauza	
11:00-11:30	Glasanje i proglašavanje pobjednika	
11:30-12:00	Profil Asocijacije XY na socijalnim mrežama-vizibilitet Asocijacije XY	
12:00-13:15	Vizibilitet Asocijacije XY na socijalnim mrežama	Rad u grupama i prezentacije grupa
13:15-13:30	Zatvaranje konferencije	Završna riječ i evaluacije
14:00	Ručak	

Svake godine na konferenciji za vršnjačke edukatore okupe se mladi ljudi iz čitave Bosne i Hercegovine. Ove godine konferenciji je prisustvovalo 80 mladih ljudi iz Sarajeva, Bihaća, Doboja, Foče, Mostara, Livna, Prijedora, Travnika, Mrkonjić Grada, Dervente, Orašja, Srebrenice, Goražda, Ljubuškog, Brčkog, Banja Luke, Bijeljine, Visokog, Kaknja, Olova, Vukovije, Kalesije, Ročevića, Šipraga, Kneževa i Kotor Varoši.

Obzirom da je ovo 5. konferencija edukatora vršnjaka istu smo otvorili prezentacijom retrospektive prethodnih četiriju konferencija gdje je najviše govora bilo o zaključcima i preporukama proisteklim iz prethodno održanih konferencija te je fokus bio na analizi šta je od zaključaka i preporuka realizovano.

Vršnjački edukatori koji su prisustvovali konferenciji uključeni su u implementaciju programa Global Fonda kroz edukativne aktivnosti koje se sprovode u okviru Prijateljskih centara za mlade iz njihovih gradova. Fokus njihovog djelovanja je očuvanje seksualnog i reproduktivnog zdravlja, prevencija HIV-a i drugih spolno prenosivih infekcija i smanjivanje broja neplaniranih trudnoća.

U kontekstu angažmana edukatora vršnjaka u pomenutom projektu svrha konferencije je da vršnjački edukatori, aktivni u radu Prijateljskih centara za mlade, podijele svoja iskustva, razmijene ideje, razgovaraju o poteškoćama sa kojima se suočavaju prilikom implementacije aktivnosti, zajednički pronađu načine za njihovo prevazilaženje te unaprijede i poboljšaju kvalitet vršnjačke edukacije. Važan aspekt kojem smo posvetili dosta pažnje na ovoj konferenciji jeste program motivacije edukatora vršnjaka da se aktivnije uključe i u druge programe koje implementira Asocijacija XY, o čemu će više govora biti u dijelu izvještaja koji se odnosi na unapređenje vršnjačke edukacije. Kroz diskusije i rad u grupama, facilitatori konferencije su od edukatora vršnjaka dobili informacije o tome šta je važno za motivaciju edukatora vršnjaka, šta edukatore motivira i šta negativno utiče na njihovu motivaciju.

Govora je bilo i o pozitivnim i negativnim praksama u radu edukatora vršnjaka. Cilj diskusije o negativnim praksama jeste analizirati određene probleme u radu edukatora vršnjaka te istaknuti metode i pristupe koji mogu pomoći istima da ove probleme prevaziđu.

Također, ovu priliku smo iskoristili da edukatore vršnjaka iz čitave BiH upoznamo sa programima Asocijacije XY. Učesnicima smo predstavili programske teme, upoznali ih sa različitim odjelima koji su uključeni u implementaciju pomenutih programa te ukazali na značaj ovih programa kako za državu BiH, tako i za pojedince. Tu se najviše misli na unapređenja zdravlja mladih u BiH, ali i na unapređenje zdravstvenih usluga koje su namijenjene mladima u našoj zemlji. Na ovaj način htjeli smo pokazati edukatorima vršnjaka da programi prevencije različitih problema adolescenata i mladih, kao i programi promocije zdravlja, nisu isključivo vezani za jedan projekat ili jedan program. Stoga je prezentacija ovih programa i projekata odlična prilika da svaki edukator sagleda sveobuhvatnost organizacijske strategije kojom se rukovodi Asocijacija XY u svom radu.

Konferenciju smo nastavili prezentacijom rada YSAFE mreže gdje je koordinator ove mreže predstavio dobre i one manje dobre prakse koje su proistekle iz rada ove mreže u posljednjih godinu dana. Ovom prezentacijom koja je sadržavala i diskusiju obuhvatili smo slijedeće:

- Y-SAFE u 2010
- Unapređenje Y-SAFE mreže (rad u grupama)
- Prezentacije grupa

U prvom dijelu prezentacije predstavili smo rezultate rada ove mreže, kao i najveća dostignuća iste u periodu 2009-2010.god. Nakon toga, učesnike smo podijelili u četiri grupe gdje je svaka grupa dobila zaseban zadatak. Pitanja kojim su se rukovodili edukatori vršnjaka u toku grupnog rada uglavnom se odnose na samu mrežu, njen rad, njenu efikasnost te je svaka grupa pored

analize kvalitete mreže imala zadatak da ponudi preporuke o njenom unapređenju. Ovo su zaključci vezani za rad YSAFE mreže:

- Predstavljanje foruma na facebook-u
- Da svaki grad ima po jednog moderatora na forumu
- Promovisanje foruma na prezentacijama
- Brošure o forumu
- Slike i informacije
- Da svaki team lider ima zadatak da postavlja slike i kratke tekstove aktivnosti
- Da svaki edukator mjesečno postavi barem jednu temu u edukatorsku biblioteku

Edukatori vršnjaka su istakli kako žele da odrede dan u godini koji bi se svečano obilježavao kao Dan edukatora vršnjaka u BiH. Stoga smo kroz rad u grupama došli do sljedećih zaključaka edukatora vršnjaka u pogledu obilježavanja ovoga dana:

- Ulične akcije u svim gradovima na taj dan
- Postavljanje štandova na najprometnijim lokacijama u gradovima gdje djeluju edukatori vršnjaka
- Izrada plakata i promotivnog materijala
- Javne prezentacije i okrugli stolovi
- Aktivnost svih edukatora u cijeloj BiH
- Promocija kroz medije

- Ista obilježja svih edukatora (kačket, majica, šal)
- Svirka za edukatore i ostale mlade na trgu
- „Se se kora“(himna edukatora vršnjaka) da u svim gradovima počne u 11:55h.

Nakon prvog dijela konferencije počeli smo proces takmičenja koji je imao tri faze. U prvoj fazi učesnici su pogledali projekcije najboljih skečeva u 2010 godini. Nakon toga učesnici najboljih skečeva su podijeljeni u timove te su dobili zadatke za nastavak takmičenja. Sve grupe su trebale da pripreme prezentaciju o HIV-u i AIDS-u, no kriteriji za odabir najbolje prezentacije ovo takmičenje su učinili izazovnijim za takmičare. Pažnju su trebali usmjeriti na kvalitet prezentacije, interakciju sa učesnicima, vrijeme, inovacije, nove šeme i skeč.

U trećem dijelu prvog dana konferencije fokus smo stavili na rad edukatora tj. kroz rad u grupama pokušali smo identificirati probleme sa kojima se edukatori suočavaju, preporuke koje će pomoći da se problemi prevaziđu i sl. Edukatore smo podijelili u pet grupa te je svaka grupa dobila svoj zadatak. Pitanja kojima su se rukovodile grupe:

- Motivacija u vršnjačkoj edukaciji
- Izbor edukatora godine

- Izbor edukatora mjeseca
- Poteškoće u radu vršnjačkih edukatora
- Komunikacijski kanali-treneri-vršnjački edukatori

Na ovaj način došli smo do sljedećih zaključaka o tome šta motivira edukatore vršnjaka u njihovom radu:

- Nova poznanstva, druženje
- Proširivanje znanja (follow up trening)
- Bolje izgrađivanje sebe kao ličnosti
- Razbijanje predrasuda
- Podizanje svijesti
- Sticanje vještina
- Želja za prenošenjem znanja
- Najbolji edukator da postane trener
- Veća posvećenost koordinatora
- Koordinator šalje čestitke za rođendan
- 100 prezentacija-poklon
- Da treneri pošalju prijedloge motivacija trenerima na e-mail i da od tih ideja pokušamo napraviti sistem motivacije
- Da 10 najaktivnijih edukatora iz cijele BiH ostvaruje učešće na konferenciji
- Da grad koji napravi najzanimljiviju akciju dobije zahvalnicu

Obzirom da YSAFE mreža svake godine organizuje izbor najboljeg edukatora/edukatorice vršnjaka važan aspekt ove konferencije je također bilo i unapređenje postojeće metodologije takmičenja i sistema određivanja pobjednika, definisanje kriterija i sl. Edukatori su zaključili sljedeće:

- Obavještenja treba slati putem nekoliko kanala komunikacije (facebook, forum, e-mail..)
- Prijavljivanje
- Oblast takmičenja (muzika, skeč, slike)
- Glasanje (svi treneri da učestvuju u glasanju 50%, a 50% glasova da pripada volonterima koji će dati ocjene kao osobe koje ne znaju sve detalje o vršnjačkoj edukaciji)
- Rezultate objaviti na forumu i drugim mjestima
- Napraviti kviz s dopunjenim informacijama iz svih oblasti vezanih za seksualno i reproduktivno zdravlje ali pod uslovom da su te informacije objavljene na forumu u edukatorskoj biblioteci
- Drugi dio takmičenja da bude prezentacija od 15 minuta na temu po izboru edukatora vršnjaka
- Treći dio takmičenja da bude osmišljavanje neke nove šeme ili neka druga inovacija u skladu sa programima vršnjačke edukacije Asocijacije XY

Kriteriji za izbor edukatora mjeseca:

1. Aktivnosti u Asocijaciji (najveći broj prezentacija, učešće na akcijama, aktivnost na forumu)
2. Vještine edukacije (kvalitet prezentacije)
3. Nagrada (šansa da bude trener, certifikat, karta za koncert, putovanje..)
4. Ako budemo birali edukatora mjeseca da to povežemo s edukatorom godine i da onaj ko bude edukator mjeseca time dobija šansu da se takmiči za edukatora godine tako da bi imali 12 takmičara na konferenciji ali bi to značilo da svaki edukator mjeseca ostvaruje učešće na konferenciji i to bi im bila motivacija)

Grupa koja je definisala poteškoće sa kojima se suočavaju edukatori vršnjaka u toku obavljanja svojih redovnih zadataka izdvojila je sljedeće:

- Odnosi s osobljem škola nekada nisu zadovoljavajući (direktori)
- Nedostatak materijala
- Nedostatak edukatora jedan je od najvećih problema
- Nedostatak motivacije

- Neposjećenost foruma
- Nedovoljna komunikacija trener-edukator

Grupa koja je imala zadatak da definiše šta je važno kako bi se unaprijedili kanali komunikacije istakla je sljedeće:

- Forum XY-dodati chat
- E mail, telefon, facebook koristiti za notifikiranje
- Virtualne sobe
- Unaprijediti partnerske veze
- Da treneri redovnije šalju informacije edukatorima o važnim pitanjima

Nakon prezentacija grupa učesnici su diskutovali sa trenerima o donesenim zaključcima te je definisano da će u 2011. godini biti napravljen akcioni plan koji će obuhvatiti sve zaključke i odrediti ko će biti zadužen za koje pitanje. Nakon toga je uslijedila druga faza takmičenja sa kojom smo završili prvi dan konferencije.

Drugi dan konferencije edukatora vršnjaka započeli smo završnom fazom takmičenja gdje su takmičari izveli svoje prezentacije a edukatori vršnjaka, zajedno sa trenerima, su odredili pobjednika. Također, u istom trenutku kada je proglašen pobjednik takmičenja za najbolju prezentaciju otvorena je izložba umjetničkih radova pod nazivom „**Zdravlje mladih**“ u kojoj su učestvovali učenici tri osnovne škole iz Banja Luke. Na konkurs je pristiglo 80 likovnih radova učenika osnovnih škola „Branko Radičević“, „Jovan Cvijić“ i „Dositej Obradović“. Tokom trajanja konferencije učesnici su imali priliku da daju svoj glas za rad koji smatraju da je najbolji. Zatim smo prikupili sve glasove vršnjačkih edukatora i dali stručnom žiriju koji je od tri rada koja su imala najviše glasova odabrao pobjednički. Nagrada je otišla u ruke učenice 9 III razreda osnovne škole „Jovan Cvijić“ Anđele Šamare . Proglašenju pobjednika su prisustvovali učenici ove tri škole kao i nastavnice likovnog.

Pobjednički rad

U nastavku smo učesnike upoznali sa programom jačanja vizibiliteta Asocijacije XY ali i YSAFE mreže. Uočili smo da pojedini edukatori samoinicijativno kreiraju profile na socijalnim mrežama sa imenom Asocijacije XY te da ne postoji jasan pristup u sinhronizaciji ovih profila i da često pojedini edukatori na internetu iznose stavove koji nisu zvanični stavovi Asocijacije XY. Odlučeno je da će pomenuti profili biti izbrisani te da će se kreirati jedan profil koji će voditi administrator-trener.

Novi profili na Facebook-u će biti otvoreni a stari izbrisani:

- Da napravimo 2 profila za edukatore i za javnost
- Da odredimo osobe koje će postavljati informacije
- Da na profilima objavljujemo aktivnosti
- Da profil za edukatore bude zatvorenog tipa

U dijelu koji se odnosi na web stranicu, sekcija namjenjena edukatorima(kao i na forumu), definisano je sljedeće:

- Elektronska i pisana forma
- Više jezičnost
- Ciljne grupe: (mladi ljudi, volonteri, edukatori, treneri, roditelji, osoblje škola)
- Teme (osnovne informacije, multimedija, istinite priče, savjetovalište, prijateljski centri, baza podataka-dosje edukatora i baza skečeva)

Posebna diskusija je vođena po pitanju kreiranja sadržaja za volontere i zaključeno je sljedeće:

- Presentacije o volonterizmu
- Posebni sastanci za volontere
- Dio foruma za volontere
- Najaktivnijim volonterima da se omogući prisustvo na konferenciji
- Nagrada za trud (certifikat)
- Obilježavanje dana volontera
- Zalaganje za volonterizam
- Mailing lista

Nakon posljednje prezentacije edukatori vršnjaka su otišli u centar Banja Luke gdje su tradicionalno izveli neformalnu himnu edukatora vršnjaka „**Se se kora**“ i time je završena 5.konferencija vršnjačkih edukatora.

U nastavku smo izdvojili generalne zaključke 5. konferencije vršnjačkih edukatora:

ZAKLJUČCI SA KONFERENCIJE

- ✓ Jedinstvenost ovog programa je u tome što uključuje mlade ljude iz čitave Bosne i Hercegovine koji na isti način sprovode preventivne aktivnosti u svojim Prijateljskim centrima
- ✓ Važnost ovog projekta za mlade je što im pruža mogućnost da kroz ovaj program uče i unapređuju svoje znanje i komunikacijske vještine
- ✓ Unaprijeđen je sistem takmičenja za najbolje edukatore na nivou Bosne i Hercegovine
- ✓ Kreiran je sistem praćenja rada vršnjačkih edukatora na nivou Bosne i Hercegovine
- ✓ Kreiran je sistem podrške vršnjačkim edukatorima u toku implementacije projektnih aktivnosti
- ✓ Izrađen je prvi akcioni plan za YSAFE mrežu za 2011. godinu

PREPORUKE VRŠNJAČKIH EDUKATORA SA KONFERENCIJE

- Da se obilježava jedinstven dan vršnjačkih edukatora na nivou Bosne i Hercegovine
- Da se kampanje povodom obilježavanja značajnih datuma sprovode u svim PCM na isti način
- Da se unaprijedi virtuelni prostor (YSAFE forum) koji mladima omogućava brzu i jednostavnu razmjenu informacija i iskustava
- Da se unaprijedi vizibilitet YSAFE mreže kroz promociju YSAFE foruma; izrada brošure o YSAFE mreži

Svi edukatori su se izjasnili da im dolazak na konferenciju predstavlja najbolji vid motivacije, pruža mogućnost da kroz razmjenu informacija, znanja i iskustava sa edukatorima iz drugih PCM bogate svoje znanje i unapređuju svoj rad.